

2017-09-01

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar- Nästa steg?- Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60)

Jokkmokks kommun har tagit del av betänkandet "Nästa steg?- Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60), ert dnr Ku2017/01534/DISK.

Jokkmokks kommun väljer att lämna följande synpunkter på förslaget:

4. Utvärdering av minoritetslagstiftningen

Jokkmokks kommun ser positivt på att stärka grundskyddet. Idag så är det alltför oklart vad det innebär för kommuner, statliga myndigheter och lands-ting/regioner.

Jokkmokks kommun ser även positivt på att det införs en skyldighet att anta dokumenterade mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet och att skyldighet att göra de kartläggningar som behövs. Likaväl så är det bra att kommunernas och landstingens informationsskyldighet stärks. Däremot så borde förslaget att de ska vara en skyldighet att överlämna dessa på begäran till uppföljningsmyndigheten redan omfattas av offentlighetsprincipen.

När det gäller samrådsskyldigheten så vill Jokkmokks kommun uppmärksamma att fullt medbestämmande utan att inrätta en nämnd inte är möjligt så länge kommunallagen är skriven som den är idag. Förslaget att särskilt beakta förutsättningarna för barn och unga som tillhör de nationella minoriteterna i 5 § minoritetslagen är positivt och något Jokkmokks kommun länge arbetat efter i vårt minoritetsarbete.

Jokkmokks kommun ställer sig frågande till varför inte de samiska organisationerna föreslås få samma utökade stöd som förslaget till de övriga minoritetsorganisationerna. Att de medlen delas ut av Sametinget borde inte spela någon roll i sammanhanget.

Statsbidraget till kommuner i förvaltningsområde som sänktes 2011 borde snarast i enlighet med utredningens förslag höjas då kostnadsnivåerna har gått upp sedan dess. Jokkmokks kommun ser minst en återställning av bidraget till nivån före 2011 och efter det en stegvis höjning i enlighet med den allmänna kostnadsbilden i samhället

Förslaget med riktade statsbidrag som kommuner i samarbete med minoritetsorganisationer skulle kunna söka för längre projekt är intressant och bör utredas närmare.

5. Uppföljning av minoritetslagen

Jokkmokks kommun ställer sig ytterst tveksam till förslaget att inrätta en ny myndighet för uppdraget att följa upp, främja och samordna minoritetspolitiken. Åtminstone när det gäller samiskan så anser Jokkmokks kommun att Sametinget har varit en väl fungerande part och stöd i minoritetsarbetet. Att avlösa Sametinget den funktionen för en myndighet, antagligen placerad i Stockholm, skulle vara ett stort steg tillbaka för arbetet med samiskan som minoritetsspråk och samerna som en nationell minoritet.

Jokkmokks kommun delar utredningens syn på att en överklagansrätt enligt minoritetslagen ej bör genomföras. Det finns idag möjligheter via andra lagstiftningar att överklaga vissa beslut eller initiera granskningar. Däremot så kan dessa möjligheter att överklaga eventuellt utvidgas vid en översyn av respektive speciallagstiftning.

6. Förskola på minoritetsspråk

Jokkmokks kommun ser det som positivt att Skolverket föreslår ta fram stöd till förskolan gällande minoritetsspråk och arbeta med utbildningar i språkrevitalisering för förskolepersonalen. Detta är något som staten borde ha gjort för länge sedan.

Jokkmokks kommun ser även det som positivt att det förtydligas att förvaltningskommuner ska erbjuda "hela eller väsentlig del" av utbildningen i förskolan på minoritetsspråk. Gamla lydelsen på "hela eller delar av verksamheten" blev alltför otydligt vad som ingick i uppdraget. En tydligare anknytning och koppling i skollagen om rätten till förskola på samisk, finska och meänkieli är också önskvärd.

7. Äldreomsorg på samiska

I likhet med minoritetsspråk i förskola så är det positivt att det även förtydligas att "hela eller väsentlig del" av äldreomsorgen ska erbjudas på minoritetsspråk av förvaltningskommunerna. Kulturen och språket är starkt sammankopplat inom äldreomsorgen och det kan vara bra att som utredningen föreslår att de äldres behov att tillgodogöra sig sin kulturella identitet styrks i lagstiftningen. Likaså en tydligare anknytning om rätten till äldreomsorg på minoritetsspråk i sociallagstiftningen är positivt.

8. Tillgång till personal med språk- och kulturkompetens

Jokkmokks kommun anser att staten måste ta ett större ansvar och göra insatser för att utbildningar inom minoritetsspråk kopplat till förskolan, skolan och äldreomsorgen finns att tillgå.

9. De nationella minoriteternas behov inom hälso- och sjukvård

Jokkmokks kommun anser att landsting och regioner måste ta ett större ansvar att införa de nationella minoriteternas rättigheter i sin kärnverksamhet inom hälso- och sjukvården. Idag så verkar det vara på kultursidan det mesta av arbetet med nationella minoriteter sker inom landstingen och regioner.

Förslaget att införa krav på kunskaper om de nationella minoriteterna och deras hälsosituation i vårdutbildningar på högskolenivå är något som Jokkmokks kommun stöder. Detta för att få en större kunskaper hos vårdpersonal om de nationella minoriteternas hälsosituation som exempelvis förhöjd risk för psykisk ohälsa.

Jokkmokks kommun stöder förslaget att inrätta ett centrum för samisk hälsa inom ett förvaltningsområde för samiska.

10. Utvärdering av de samiska språkcentrum

Jokkmokks kommun anser att det bör etableras samiska språkcentrum även för lulesamiska och nordsamiska. Ett lulesamisk språkcentrum skulle med fördel kunna placeras i Jokkmokk, som är kärnort för lulesamiskan på svensk sida.

11. Kunskapshöjande och synliggörande åtgärder

Jokkmokks kommun konstaterar att det råder brist på läromedel och utbildningsmaterial både på samiska och om samer. Utredningens förslag att ge Skolverket i uppdrag att utöka utbudet av utbildningsmaterial om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken borde därför anses som nödvändigt.

Jokkmokks kommun har även upplevt svårigheter med att rekrytera behöriga forskollärare och lärare till undervisning i samiska. Ett första steg för att få fler lärare intresserade att läsa ett nationellt minoritetsspråk kan vara att redan i utbildningen ha grundläggande kunskapskrav om nationella minoriteter som utredningen föreslår.

12. Övriga frågor som regeringen bör uppmärksamma

Jokkmokks kommun ser positivt på förslaget att regeringen bör uppmärksamma behovet av att bygga upp starka institutioner för de nationella minoriteternas språk och kultur. Däribland inrättande av språkcentrum för lulesamiskan och nordsamiskan. Även inrättande av ett samiskt arkiv i anslutning till Samernas och Ájtttes bibliotek vore ett sätt att stärka det samiska språket.